

Bryssel 20.5.2020
COM(2020) 556 final

KOMISSION KERTOMUS

Slovakia

**Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla
laadittu kertomus**

KOMISSION KERTOMUS

Slovakia

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laadittu kertomus

1. JOHDANTO

Komissio antoi 20. maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista. Lauseke, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpottaa finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumän yhteydessä. Tiedonannossaan komissio oli neuvoston kanssa samaa mieltä siitä, että kun otetaan huomioon odotettavissa oleva covid-19-epidemian aiheuttama vakava talouden taantuma, tämänhetkiset olosuhteet mahdollistavat lausekkeen aktivoinnin. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät komission arvioon 23. maaliskuuta 2020. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Korjaavan osion osalta neuvosto voi myös päättää komission suosituksesta hyväksyä tarkistetun julkisen talouden kehityspolun. Yleinen poikkeuslauseke ei keskeytä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia menettelyjä. Se antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden poiketa niistä julkista taloutta koskevista vaatimuksista, joita tavallisesti sovellettaisiin, ja samalla komissiolla ja neuvostolla on mahdollisuus toteuttaa tarvittavat politiikan koordinoitumisenpiteet vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa.

Slovakian viranomaisten 14. huhtikuuta 2020 ilmoittamat ja Eurostatin myöhemmin vahvistamat tiedot¹ osoittavat, että vuonna 2019 Slovakian julkisen talouden alijäämä oli 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja julkisen talouden bruttovelka 48 prosenttia suhteessa BKT:hen. Slovakian viranomaisten komissiolle 11. toukokuuta lähettämän kirjeen mukaan Slovakia ennakoii, että vuonna 2020 alijäämä on 8,4 prosenttia² suhteessa BKT:hen ja velka 61,2 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Vuodeksi 2020 ennakoitu alijäämä on lähtökohtaisesti näyttönä vakaus- ja kasvusopimuksessa määritellyn liiallisen alijäämän olemassaolosta.

Tätä taustaa vasten komissio on laatinut tämän kertomuksen, jossa analysoidaan, noudattaako Slovakia perussopimuksen alijäämäkriteeriä. Velkakriteeriä voidaan katsoa noudatetun, koska velkasuhde on vuonna 2019 alle perussopimuksen mukaisen viitearvon, joka on 60 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa otetaan huomioon kaikki merkitykselliset

---

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

² Vakausohjelma toimitettiin virallisesti 18. toukokuuta.

tekijät ja siinä otetaan asianmukaisesti huomioon myös covid-19-pandemiaan liittyvä merkittävä talouden häiriö.

Taulukko 1. Julkisen talouden alijäämä ja velka (% suhteessa BKT:hen)

		2016	2017	2018	2019	2020 KOM	2021 KOM
Alijäämäkriteeri	Julkisen talouden rahoitusasema	-2,5	-1,0	-1,0	-1,3	-8,5	-4,2
Velkakriteeri	Julkisen talouden bruttovelka	52,0	51,3	49,4	48,0	59,5	59,9

Lähde: Eurostat, komission kevään 2020 talousennuste

2. ALIJÄÄMÄKRITTEERI

Slovakian viranomaisten komissiolle 11. toukokuuta lähettämän kirjeen perusteella Slovakian julkisen talouden alijäämän odotetaan kasvavan 8,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2020, eli se ylittää perussopimuksen mukaisen viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, eikä ole lähellä sitä. Alijäämän kasvu johtuu suunnitellusta elvytyksestä (2,5 % suhteessa BKT:hen) ja talouden supistumisen vaikutuksista.

Perussopimuksessa määrätyn viitearvon ennakoitu ylittyminen vuonna 2020 on poikkeuksellinen, koska se johtuu talouden vakavasta taantumasta. Komission kevään 2020 talousennusteessa otetaan huomioon covid-19-pandemian vaikutus ja ennustetaan reaalisena BKT:n supistuvan 6,7 prosenttia vuonna 2020.

Perussopimuksen viitearvon ennakoitu ylittyminen ei ole komission kevään 2020 talousennusteen perusteella väliaikaista, ja julkisen talouden alijäämän ennustetaan olevan yli 3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vuodeksi 2020 ennakoitu alijäämä ylittää perussopimuksen 3 prosentin viitearvon eikä ole sitä lähellä. Ennakoitua ylittymistä pidetään perussopimuksessa ja vakaus- ja kasvusopimuksessa määriteltynä poikkeuksellisena mutta ei väliaikaisena ylittymisenä. Näin ollen analyysi viittaa siihen, että perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/97 tarkoitettua alijäämäkriteeriä ei lähtökohtaisesti noudateta.

3. MERKITYKSELLISET TEKIJÄT

Perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos jäsenvaltio ei täytä jommankumman tai kummankaan arviointiperusteen mukaisia vaatimuksia, komissio laatii asiasta kertomuksen. Kertomuksessa on otettava ”huomioon myös se, ylittääkö julkistalouden alijäämä julkiset investointimenot, sekä muut merkitykselliset tekijät, jäsenvaltion keskipitkän aikavälin taloudellinen tilanne ja talousarviotilanne mukaan luettuina”.

Näitä tekijöitä kuvataan tarkemmin asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklan 3 kohdassa, jonka mukaan huomioon on otettava myös ”muut tekijät, joita kyseinen jäsenvaltio pitää merkityksellisinä arvioitaessa kokonaisvaltaisesti alijäämä- ja velkaperusteiden noudattamista ja jotka jäsenvaltio on esittänyt neuvostolle ja komissiolle”.

Tämänhetkisessä tilanteessa keskeinen huomioon otettava lisätekijä vuoden 2020 osalta on covid-19-pandemian taloudellinen vaikutus. Pandemia vaikuttaa erittäin merkittävästi julkisen talouden tilanteeseen ja johtaa erittäin epävarmoihin näkymiin. Pandemia on johtanut myös yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseen.

3.1. Covid-19-pandemia

Covid-19-pandemia on johtanut merkittävään talouden häiriöön, jolla on huomattava kielteinen vaikutus kaikkialla Euroopan unionissa. Vaikutukset BKT:n kasvuun riippuvat sekä pandemian että niiden toimenpiteiden kestosta, joita kansalliset viranomaiset toteuttavat ja joita toteutetaan Euroopan tasolla ja globaalisti pandemian leviämisen hidastamiseksi, tuotantokapasiteetin suojelemiseksi ja kokonaiskysynnän tukemiseksi. Jäsenvaltiot ovat jo ottaneet tai ovat ottamassa käyttöön budjettitoimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmien kapasiteetin lisäämiseksi ja avun tarjoamiseksi niille henkilöille ja aloille, joita kriisi erityisesti koettelee. Lisäksi on otettu käyttöön merkittäviä maksuvalmiustukitoimenpiteitä ja muita takauksia. Toimivaltaisten tilastoviranomaisten on tutkittava yksityiskohtaisempien tietojen perusteella, onko kyseisillä toimenpiteillä välitöntä vaikutusta julkisen talouden rahoitusasemaan. Nämä toimenpiteet yhdistettynä talouden toimeliaisuuden vähenemiseen kasvattavat julkisen talouden alijäämiä ja heikentävät velka-asemia huomattavasti.

3.2 Keskipitkän aikavälin taloudellinen tilanne

Taloukasvu oli 2,3 prosenttia vuonna 2019, mikä johtui pääasiassa kotimaisen kysynnän vahvasta kehityksestä Slovakiassa. Komission kevään 2020 talousennusteen mukaan BKT kuitenkin supistuu covid-19-pandemian vuoksi 6,7 prosenttia vuonna 2020, mikä johtuu sulkutoimenpiteiden aiheuttamista taloudellisen toiminnan häiriöistä ja ulkoisen kysynnän ennennäkemättömästä vähenemisestä. Yksityisen kulutuksen ennustetaan vähenevän huomattavasti työttömyyden lisääntymisen, palkkojen kasvun jyrkän pienenemisen ja kuluttajien heikon luottamuksen vuoksi. Myös investointien odotetaan vähenevän huomattavasti vuonna 2020, kun epävarmuus lisääntyy ja kysynnän supistumisesta koskevat odotukset vaikuttavat todennäköisesti yritysten investointisuunnitelmiin. Tuotannon odotetaan supistuvan voimakkaasti vuoden 2020 alkupuoliskolla ja elpyvän vähitellen kolmannelta neljännekseltä alkaen. Tämä on lieventävä tekijä arvioitaessa, noudattaako Slovakia alijäämäkriteeriä vuonna 2020. Lisäksi talouden keskipitkän aikavälin näkymille on ominaista poikkeuksellinen epävarmuus pandemian keston ja sen taloudellisten vaikutusten osalta.

3.3 Julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema

Slovakia sai 13. heinäkuuta 2018 suosituksen varmistaa, että nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellinen kasvu on enintään 4,6 prosenttia vuonna 2019 (menojen kasvun vertailuarvo), jolloin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen³. Kokonaisarviointi osoittaa, että julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä suositellulta sopeutusuralta poiketaan merkittävästi vuonna 2019. Vastaava arvio saadaan tarkastelemalla vuosia 2018 ja 2019 yhdessä.

---

³ Neuvoston suositus, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2018, Slovakian vuoden 2018 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Slovakian vuoden 2018 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 320, 10.9.2018, s. 107).

Slovakia toteutti vuoden 2019 aikana useita toimenpiteitä, jotka vaaransivat entisestään julkisen talouden rahoitusaseman (erityisesti eläkkeiden osalta).

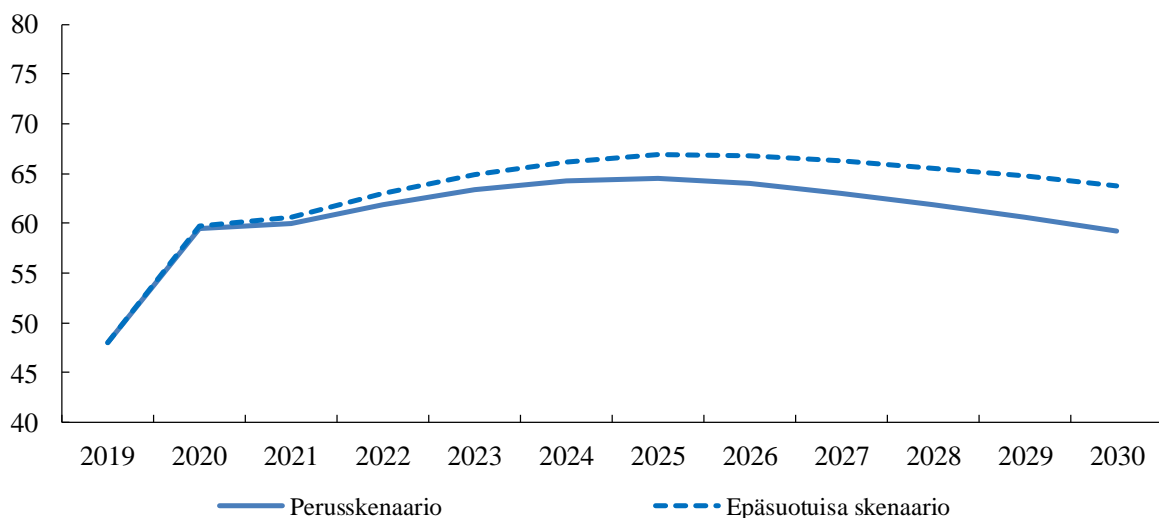
Slovakian viranomaisten komissiolle 11. toukokuuta lähettämässä kirjeessä annetaan tietoja merkittävistä uusista menoista pandemian hillitsemiseksi ja talouden tukemiseksi. Nämä hallituksen tähän mennessä hyväksymät finanssipoliittiset toimenpiteet eivät useinkaan ole kestoaltaan selvästi rajattuja. Slovakian viranomaisten komissiolle 11. toukokuuta lähettämässä kirjeessä arvioidaan, että näiden suorien tukitoimenpiteiden talousarviovaikutukset ovat 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Julkisen talouden keskipitkän aikavälin näkymät ovat edelleen erittäin epävarmat.

3.4 Julkisen talouden keskipitkän aikavälin velka-asema

Komission kevään 2020 talousennusteen mukaan julkinen velka kasvaa 48,0 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2019 59,5 prosenttiin vuonna 2020.

Velkakestävyysanalyysi on päivitetty komission kevään 2020 talousennusteessa. Kaiken kaikkiaan velkakestävyysarviointi osoittaa, että huolimatta joistakin riskeistä velka-asema pysyy keskipitkällä aikavälillä kestäväällä pohjalla, kun otetaan huomioon myös merkittävät lieventävät tekijät (kuten velkaprofiili). Vaikka julkisen talouden velka-asema heikkenee covid-19-kriisin seurauksena, perusskenaariossa velkasuhteen odotetaan keskipitkällä aikavälillä olevan kestäväällä (laskevalla) kehitysuralla⁴.

Kuvio 1: Julkinen velka, % suhteessa BKT:hen

Lähde: Komission yksiköt

⁴ Perusskenaario perustuu komission kevään 2020 talousennusteeseen. Vuoden 2021 jälkeen finanssipolitiikkaa on tarkoitus sopeuttaa asteittain EU:n talous- ja finanssipolitiikan koordinointi- ja valvontakehysten mukaisesti. Reaalisen BKT:n kasvuennusteet laaditaan talouspoliittisen komitean tuotantokuilutyöryhmän (OGWG) ns. T+10-menetelmän mukaisesti. Toteutunut (reaalisen) BKT:n kasvu perustuu sen potentiaaliseen kasvuun, ja siihen vaikuttavat kaikki harkitut julkisen talouden lisäsopeutustoimet (finanssipolitiikan kertoimen kautta). Inflaation odotetaan lähentyvän asteittain 2:ta prosenttia. Korko-oletukset vastaavat rahoitusmarkkinoiden odotuksia. Epäsuotuisassa skenaariossa oletetaan, että perusskenaarioon verrattuna korot ovat korkeammat (500 peruspistettä) ja BKT kasvaa hitaammin (-0,5 prosenttiyksikköä) koko ennustejakson ajan.

3.5 Muut jäsenvaltion esittämät tekijät

Slovakian viranomaiset toimittivat 11. toukokuuta 2020 kirjeen, jossa ne ilmoittivat asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen merkityksellisten tekijä. Edellä tässä kertomuksessa esitetty analyysi kattaa jo suurimman osan viranomaisten esittämistä keskeisistä tekijöistä.

4. PÄÄTELMÄT

Slovakian viranomaisten komissiolle 11. toukokuuta lähettämän kirjeen mukaan Slovakian julkisen talouden alijäämän ennakoitaan vuonna 2020 kasvavan 8,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tämä ylittää perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon eikä ole lähellä sitä. Viitearvon ennakoitua ylittymistä pidetään poikkeuksellisena mutta ei väliaikaisena.

Perussopimusta ja vakaus- ja kasvusopimusta noudattaen tässä kertomuksessa on tarkasteltu myös merkityksellisiä tekijöitä. Koska ennakoitu alijäämä on selvästi yli 3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja ylitys ei ole väliaikainen ja kun otetaan huomioon kaikki merkitykselliset tekijät, analyysi viittaa siihen, että perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/1997 määriteltyä alijäämäkriteeriä ei noudateta.